

Introducció

Josep Lluís Vilaseca

President de la Fundació Agrupació Mútua

Honorable conseller en cap de la Generalitat de Catalunya, president de l'Institut d'Estudis Catalans, president de la Societat Catalana d'Econornia, benvolguts senyores i senyors. Avui celebrem el segon acte dels quatre programats per l'Associació Organitzadora dels Actes d'Homenatge a Laureà Figuerola, constituïda per recordar i honorar la figura d'un il·lustre català, que nascut a Calaf ara fa 185 anys, va morir a Madrid als 87 anys després de desenvolupar una trajectòria important en els camps de la pedagogia, de l'economia i de la política. S'ha considerat un acte de justícia històrica l'homenatjar un home que les seves idees i tasca desenvolupada durant la seva vida, va ser determinant en alguns aspectes i que per diverses circumstàncies no han estat prou divulgades, encara que això sí, molt estudiades, per diverses personalitats entre d'altres el doctor Anton Costas i la doctora Carme Carreras Llançana, que varen escollir en Laureà Figuerola com a eix central de les seves tesis doctorals.

Figura poc coneguda per no dir silenciada

Es va creure, que amb motiu de la desaparició imminent de la pesseta, era un moment òptim per a recordar que va ser un calafí format a l'Escola Normal i a la Universitat de Barcelona i després establert a Madrid, com a ministre d'economia, que havia estat el creador i impulsor de la pesseta l'any 1868 i que va unificar el sistema monetari espanyol.

Personalment he comprovat fins fa ben poc el desconeixement gairebé absolut, tan a la capital d'Espanya com a Barcelona, d'aquest fet tan real i tan rellevant que ha estat per la història econòmica del país. Òbviament el desconeixement al qual em refereixo és el popular, no el dels estudiosos. Si per molts ja va ser un cop quan varen descobrir que el fundador del Real Madrid va ser un català, que un català hagués estat l'introduïdor de la pesseta a l'Estat espanyol, era ja massa fort. Perdonin la broma, però alguna cosa hi deu haver d'això, quan el cert és que la figura d'en Laureà Figuerola ha estat poc coneguda per no dir silenciada.

La comissió organitzadora presidida per l'alcalde de Calaf, el senyor Josep Casulleras, aquí present, i impulsada incansablement pel doctor Josep Jané Solà, que també ens acompanya, va posar fil a l'agulla per a restablir

la memòria col·lectiva a favor d'un home, que essent discutit per a molts, va ser un apòstol de les seves creences, portant-les a terme, malgrat la incomprensió general, però que en molts casos ha quedat palesament demostrat, que varen ser encertades i avançades a la seva època.

La millor manera d'homenatjar a una personalitat com a Laureà Figuerola, després de quasi 100 anys de la seva mort, era la de donar a conèixer la seva persona i la seva obra i la millor manera ha estat la d'organitzar quatre actes acadèmics presidits per rellevants personalitats de la política i de l'economia.

Com ja s'ha dit, el primer acte es celebrà a Calaf el dia 20 de setembre, amb notable èxit, doncs el poble on Figuerola nasqué es va sentir rescaballat d'un oblit històric, mancat de justificació.

Les personalitats de l'acte

Avui toca a Barcelona i les personalitats que protagonitzaran l'acte estan presidides pel conseller en cap de la Generalitat l'honorable Sr. Artur Mas i els ponents els quals em toca presentar seran els senyors Francesc Cabana Vancells, l'il·lm. doctor Joaquim Muns i Albuixech i l'il·lm. doctor don José Mª Serrano Sanz, dels quals faré un breu resum dels seus currículums per ordre de la seva programada intervenció.

El senyor Francesc Cabana Vancells, es llicenciat en dret i advocat del Col·legi de Barcelona. Ell normalment es qualifica d'historiador. Els anys 1957/59 va treballar a la Borsa de Barcelona. Del 1959/82 a Banca Catalana d'on era conseller i secretari general. Des de 1997 és professor associat de la Universitat Internacional de Catalunya. És autor d'una vintena d'obres sobre economia i història econòmica catalana i col·laborador habitual del diari *Avui*. Jo, que sóc amic seu de fa molts anys, em lleigeixo els seus articles del diumenge al diari i cada vegada quedo sorprès de com es pot fer una classe d'economia de molt nivell d'una manera tan entenedora, sense necessitat d'esforçar-se gaire.

Li han concedit diversos premis, entre d'altres l'anomenat "Estudis" dels IV Premis Bonaplata de Patrimoni Cultural, atorgats per l'Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya l'any 1995. El 1997 li atorguen el I Premi Joan Sardà Dexeus del Col·legi d'Economistes de Catalunya i ara fa dos anys la Creu de Sant Jordi.

L'il·lm. doctor Joaquim Muns Albuixech, va néixer a Barcelona el 25 de juny de 1935. També és llicenciat en dret i doctor en ciències econòmiques. Catedràtic d'organització econòmica internacional i catedràtic Jean Monnet d'integració europea de la Universitat de Barcelona. Conseller del Banc

d'Espanya des de 1994. Director executiu del Fons Monetari Internacional (1978-80) i del Banc Mundial (1980-89). Assessor del Parlament Europeu (1987-89). Assessor internacional (de diversos governs i institucions públiques i privades). Assessor econòmic del Vaticà 1988/1994. Autor de més de 130 llibres i articles. Periodista econòmic habitual en radio, TV i diaris. Patró de la Fundació Catalana per a la Recerca l'any 1995 i Premi CECOT de 1996. També té la Creu de Sant Jordi.

L'il·lm. doctor José Mª Serrano Sanz. Nascut a Rioseco de Soria el 20 de juliol de 1955. Llicenciat en econòmiques per la Universitat de Barcelona (1977). Doctor en economia per la Universitat de Barcelona (1983). Catedràtic d'economia aplicada de la Universitat de Saragossa des del 1989. Académico correspondiente de la Real Academia de Ciencias Morales y Políticas. Director del departament d'estructura i història econòmica i economia pública de la Universitat de Saragossa. Doctor adjunt de *Revista de Economía Aplicada*. Membre de diversos consells editorials i de redacció. Ha dirigit 12 projectes d'investigació i 11 tesis doctorals. Ha publicat 9 llibres com autor individual o director, 25 articles en revistes amb avaluació, 35 capítols en llibres col·lectius i d'altres 66 publicacions acadèmiques.

Com poden suposar he fet un molt breu resum dels currículums dels tres ponents que a continuació intervindran, aclarint que si expliqués més detalladament llur trajectòria i la feina realitzada en els diversos camps on han actuat i encara actuen, no tindríem temps material de sentir el que han de dir-nos sobre en Laureà Figuerola, que és a qui en definitiva volem recordar i homenatjar.

El tercer acte d'homenatge a Laureà Figuerola es farà a Madrid el 16 de novembre vinent a la seu de la Real Academia de Ciencias Morales y Políticas, de la qual en va ser fundador l'any 1857.

No era un buròcrata

En Laureà Figuerola no era un buròcrata, sinó un home avançat a la seva època, com ho va ser en l'ldelfons Cerdà, que compaginà la formació a les aules, amb l'autoformació i la pràctica de pròpia iniciativa. Pedagògicament essent un home de petita estatura, magre de carns i malaltís de mena, com ho proven les moltes llicències que va demanar per malaltia o per consultes de metges, va morir l'any 1908 als 87 anys, quan en aquell moment el promig d'esperança de vida era de 42 anys.

La seva biografia, així com la seva trajectòria, ve detallada en l'opuscle que juntament amb el programa s'ha editat, recomanant-los una llegida amb la convicció que quedaran convençuts que en Laureà Figuerola fou in-

tel·lectualment un superdotat i un apòstol laic, dels drets individuals (no dels socials), de la llibertat de càtedra y de comerç, del progrés i de l'humanitarisme.¹

L'últim acte del cicle tornarà a fer-se a Barcelona el 16 de desembre, precisament al Foment del Treball Nacional, podent-lo considerar com un desgreuge d'aquesta institució que en la seva època no va arribar a entendre la vàlua d'en Laureà Figuerola i els seus plantejaments polítics i econòmics. Certament la llibertat de mercats que propugnava, semblava anar en contra dels interessos industrials del moment i per tant afectava bàsicament a Catalunya, però vist en perspectiva i sense l'immediatisme econòmic interessat, la posició defensada per en Laureà Figuerola era totalment correcta.

Senyores i senyors, la comissió organitzadora dels actes d'homenatge a Laureà Figuerola agraeix als ponents la seva intervenció, a les entitats col·laboradores la seva aportació i a tots vostès la seva assistència.

1. Vegeu pàgs 25-26.